

<div></div>
עין משפט <div>נר מצוה</div>
<p>בן א ב ג ד מו פיי מהל'‏ אסורי ביאה הלוי' ופי'‏ מהל' משכב ומושג הלוי'‏ ז ה ו מיי פ"א מהל' משכב ומושג הלוי'‏</p>
<p>ז ‏ מיי פ"ה מהל' אסורי ביאה הלוי' טושפ"י יו"ד ס' קפס עפ"ק 16:</p>
<p>יח ‏ ח מיי שס הלוי': יט ט י ב מיי פ"ה מהל' אסורי ביאה הלוי' טושפ"י יו"ד ס' קפג עפ"ק 16:</p>
<p>כ ‏ ל מיי פ"ה מהל' אטת הטומאה הלוי':</p>
<p>כא ‏ מ מיי פ"ה מהל' אטת הטומאה הלוי' ופי' מהל' טומאת מת הלכס ג': כב ז מיי פ"ה מהל' אטת הטומאה הלוי':</p>
<p>כג ‏ ס מיי פ"ו מהל' תרומות הלוי':</p>

תוס' הרא"ש

בגנו שיצא ולד דרך דופן ודם דרך רחם וברישא פליגי באשה אם היא ובה ובסיפא פליגי בדם אם הוא טמא ופריך ליה רב יוסף חדא דהיינו רישא הוא בהא חליא וחד טעמא הוא: ואזדא ר' יוחנן לטמיה וקשה דהא ר' יוחנן משום רשב"י קאמר לה ומודה ר"ל דר' שמעון בעי שיצא מדור דרך ערוהה וגרא לה לפי דריל קאי אברייאא לשוניו שנייאא אחרניא כגון שיצא ולד דם דרך דופן. וה"ק לדברי הטמאם בדם טמאם באשה כלומר מי שטמאם בדם היינו בטמאם באשה דלא חשיב ליה לידה וילדות בובב היא אע"פ שלא יצא מדורו דרך ערותה היא טמאה וגם הדם טמא ולדברי הטמאם בדם היינו משום דמטהר באשה דחשיב ליה לידה ומקושי טטהר הלכך היא טהורה והדם טהור ודקא קבשיי אבל בשופי טמא אע"ג דקאחי דרך דופן דר' שמעון לא בעי שיצא מדור דרך ערותה. ורישא אינו ביצא ולד דרך דופן ודם דרך רחם וסיפא דריש ולד דם דרך דופן וקמי' דלא בעינן שיצא מדורו דרך ערותה. ור' יוחנן אמר אף לדברי הטמאם בדם מטהר באשה ולכ"ע בעי שיצא מדור דרך ערותה ורבנן לא מטמו בדם אלא משום דנגע במקור: ודבריו שמועין דיה כבועלה והתניא כו'. תימה כיון דמדמי משמשת לפולטת לרבנן נמי היקשי למה לי מיהיה תיפוק לי מורחצו. וליכא למימר דהא דמטמא קרא משמשת כשיצא לחוץ ונגע עד מאבראי אד"כ מאו איש נפקא. וי"ל דלרבנן ניוחא ליה דאיצטריך ויהי ליה למימר דרוראה הויה לכל דבר מדורי ליה קרא דאיירי בודה ובה ואי לא חביב אלא קרא

דדורחו הוה נפקא לן מיניה דמטמאה בפנים כבחזין אבל לרבנן למה להו קרא דדורחו דהך קרא דיהיה שמעינן שפיר דרוראה הויה מטמאה בפנים כבחזין. וי"ל דאי לאו קרא דדורחו דר"מ טומאה באשה ששמשה טמאה מחמת שי"ז לא הוה דרשי' ויהיה דפולטת שי"ז כיון דלא אשכחן בשום דוכותא דאשה טמאה מחמת שי"ז: **כאן** בפולטת כאן במשמשת. תימה היכא טעי תלמודא לדמיוי משמשת לפולטת דהא קרא במשמשת חביב דכתיב ואשה אשר ישכב איש אותה וי"ל דההא טעי בלישנא דברייתא דקתי מפני שטומאת בית הסתרים היא דמשמשת וה"ק דאע"ג דבגי טומאות בעילמא בית הסתרים לא מטמו במגע הכא גזירת הכתוב הוא דמטמא כאלו נגע בה בגלוי ס"ד דה"י בפולטת ומי"מ משני ליה כאן במשמשת וח"י גזירת הכתוב דמשמשת טמאה בכל ענין אפי' בבית הסתרים והלך מוסקנא ניוחא נמי לרבנן דאיצטריך קרא דיהיה דלא שמעינן דפולטת מטמא בפנים כבחזין

מא:

וְאֹזְדָא ר' יוחנן לִטְעמיה. וא"ת והא משמיה דר"ש קאמר ור"ל נמי מודה דר' שמעון מטטר באשה דקאמר לדברי המטטר צדס מטטר באשה וי"ל דה"פ מילתיה דר"ל לדברי המטמא צדס מטמא באשה משום ראייה ומיירי כגון שיא הולד והדס דרך דופן וצקושי ללאו קושי דולד הוא ורבי שמעון דמטטר צדס מטטר באשה דולד הוא וקושי סמוך ללידה רחמנא טהריה אכל אי לאו ולד הוא אף לרבי שמעון טמאה דלא צעינן שיא דרך ערותה לכ"ע ור' יוחנן אמר דאף רבנן מטטרי באשה דצעינן שיא דרך ערותה לכ"ע והשתא קאמר שפיר ואזדא רבי יוחנן לטעמיה אע"ג דמשמיה דרבי שמעון קאמר דמדדרי שמעון נשמע לרבנן: **וּסְבַר ר"ש** דיה בבועלה והתניא ובו'. אע"ג דקרא צמשמשת

איירי סבר המקשה דמטעס משמשת לא היתה טמאה אי לאו משום שהורע נפלט לבית החיטון וא"ת לרבנן נמי תקשה דלמאי איצטריך קרא תיפוק ליה מיהיה ויש לומר אף דרבי שמעון אדריבי שמעון פריך וכי משני כאן צפולטת כאן צמשמשת אחי נמי שפיר אף לרבנן איצטריך קרא לצמשמשת אע"פ שזכנם הורע ממחלה לבית הפנימי ולא יאכל לבית החיטון דאי יאכל תיפוק ליה משום פליטת הורע ואפילו למי"ד לעיל צמקוס שהשמש דש הוי צית החיטון היינו צאדס צינוני וכן באשה צינונית אכל גגדול וקטנה משכחת לה שפיר שהורע נכנס לבית הפנימי ממחלה אי נמי שחא לרבנן לא מטמא משום פליטת זרע אלא כשהיה הורע צנית הפנימי ונפלט לחיטון אכל כשעומד הורע בחיטון צמקומו ולא נפלט שס ממקוס אחר לא מטמא אלא משום צמשמשת: **פּוֹלְטַת תּיפּוּק** ל"ה דהא שמששה. היה יודע דלישני ליה

כשטצלה לשימושה דהא כתיב וטמאה עד הערב אלא משום דצעי למפרך מרבא דלמר כל שלשה לא מהני לה טצילה ואס תאמר צלאו הכי מזי לאקשוי מרבא אקרא ויש לומר דקרא איכא לאוקומי דלולא איחי צכרעה אי נמי כשקנשה ענמה יפה דאפשר לכבד הבית שלא ישתיר כלום דמתן צמס' מקוואות (פ"ח מ"ד) האשה שמששה את ביתה וירדה וטצלה ולא צבדה את הבית כאילו לא טצלה אכל השתא למאי דמשני כאן צפולטת כאן צמשמשת פריך שפיר דאי איתא דצבדה הבית אס כן מפיוק ליה דהרי פלטת:
מקמצינא

הוא לא קשיא כאן במשמשת כאן בפולטת פולטת תיפוק ליה דהא שמושה בשטבלה לשמושה למימרא דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והא אמר רבא ממשמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה ע שאי אפשר לה שלא תפלוט הכא במאי עסקינן שהטבילוה במטה מכלל דכי קאמר רבא דאזלה איהי בכרעה וטבלה דילמא בהרי דקאזלה שדיתא וכי

ללמדנו שאפי' לא נגע צורה מצחון צקרי טמאה מפני טיפת תשמיש והנוצר להשמיענו טעמאה דאי לא אשמעי' לא היה (א) קיימא לן מפני שהיא טומאת צית הסתרים ואינה טעמאה אלא מפני שגזירת הכתוב הוא. אלמא לא אמרינן דדיה צבועלה: **צמשמשת**. גזרת הכתוב ולא צפולטת: **פולטת תיפוק ליה**. דקודס יליאתו חוץ טמאה היא דהא שמששה: **צטענלה לשמושה**. ולמחר פלטה וקאמר לך ר' שמעון דלא דיה צבועלה: **כל שלשה נוי**. וכיון דכל שלשה אסורה משום תשמישה דיה צבועלה היכי משכחת לה אי לאחר שלשה אפי' יאכל נמי טהורה דהא שכבת זרע מוסחת היא: **הכא צמאי עסקינן**. הא דקאמר ר"ש דטהורה צטצלה לתשמישה שהטצילוה צמטה דכיון דלא זזה ממקומה אפשר לה צלא פליטה: **מכלל**. דהא דרצא כגון דלולא איחי צכרעה א"כ מאי אי אפשר שלא תפלוט כל שלשה דמשמע טמאה ודאית הא צחוקת טהורה היא טפי דאיכא למימר צהדי דלולא ומסגי'א צכרעה שדימיה לכוילה קודס טצילה:

יוצא דופן פרק חמישי נדה

ודם דרך רחם. צשלשת ימי הקושי קודס לידה ואמור רבנן דזיבה היא דלא מטטר לה ולד ללאו לידה היא ורבי שמעון מטטר (א) לטמא הואיל וימי זיבה הן ודם קושי צימי זיבה רחמנא טהריה: **שיא ולד** ודם דרך דופן. ופלוגמא אחריתי היא ולאו אקושי קאי דרישא איירי כשיא דס דרך רחם קודס לידה:

רבנן סברי מקור מקומו טמא. הלכך טיפת דס מטמאה. ואע"ג דדרך דופן לאו ראייה היא לטמא את האשה טומאת צבעה מיהו טיפה ענמה מטמאה צמגע משום דנגע צמקור ומקור מקומו טמא. ורבי שמעון סבר מקור מקומו טהור מלטמא טיפה הנוגעת צו הלכך כי אתא דס דרך דופן טהור מלטמא וכדס מכה דמי וכי אתא נמי דרך רחם טהור כל ימי זיבה היכא דליכא שופי סמוך ללידה דולד מטהרו ואע"ג דולד דרך דופן נפק: **מטמא באשה**. טומאת צבעה משום ראיית נדה ואע"ג דצא דרך דופן: **שנעקר**. חמיצת צצר: **נחושפת**. שולין והיינו מקור וכתיב ותגלי ערותך אלמא נעקר ונשפר לארץ קרי ליה ערוה כאלו הוא צמקומו הילכך טמא. נחושפת שוליס דלומר צמסכת צבת (דף מא.) מפני שמושתה צמחממה וצטהרות נמי צכמה דוכתינ נחושתו של תנור (כלים פ"ח מ"א): **לטומאס ערב**. מפני שנגעה צו ציליאתה: **טיפי מרגליות**. דס לנן ונלול: **לטומאס ערב**. מפני שנגע צמקור ונוגע צה: **מענמא**. מן הדדדין: **כשהסינוקס יושצת**. נפתח רחמה קצת: **א"ר יוחנן**. לשון קושייה הוא: **אוסו מקוס**. מי קרי צצטה'ס? כולו חוץ הוא ואפי' אכל מגע שרץ דקיימא לן איין מגע צית הסתרים מטמא גלוי הוא אס נגע שס שרץ: טומאת צית הסתרים לקמן [גמ]. יליף מוידוי לא שטרף צמיס (ויקרא טו) דלאו צר טמוי הוא וצפורת צמיס'ס נמי מינה נפקא לן: **כמיין שנייס** דס צבחן הרחם תלמולי צצר: **שהשמש**. אצב: **סלמוד לומר וזכה צצטה**. ואע"ג דצנדה כתיב מדאפקיה צלשון וזכה ילפינן זיבה: **ויס**. וזכה צצטה: **צועלה**. צעל קרי אינו מטמא עד שחא טומאתו לחוץ דכתיב (סס טו) ואשר תאכל ממנו שצבת זרע: **ה"ג צתורת כהניס**) **מה צא וס ללמדנו אס לענין הנוגע צצצבת זרע הרי כצב אמור למטה אלא מפני כו':** (ג) **מה צא וס ללמדנו**. הא משום טצילה

דדייה לא איצטריך דהא כתיב לעיל [שס] ואיש כי תאכל ממנו שצבת זרע ואס ללמד עליה שצריכה טצילה אס נגע צציה מצחון שצצבת זרע כשיצתה ממנו הרי כצב אמור למטה צפרסת אמור אל הכהניס (ויקרא כג) או איש אשר תאכל ואמר לקמן צפרקין (דף מג:) מניין לנוגע צצ"ל או איש אלמא מיינה נפקא לן: **אלא**. צא ללמדנו שצצבת דאי לא אשמעי' לא היה (א) קיימא לן מפני שהיא טומאת צית הסתרים ואינה טעמאה אלא מפני שגזירת הכתוב הוא. אלמא לא אמרינן דדיה צבועלה: **צמשמשת**. גזרת הכתוב ולא צפולטת: **פולטת תיפוק ליה**. דקודס יליאתו חוץ טמאה היא דהא שמששה: **צטענלה לשמושה**. ולמחר פלטה וקאמר לך ר' שמעון דלא דיה צבועלה: **כל שלשה נוי**. וכיון דכל שלשה אסורה משום תשמישה דיה צבועלה היכי משכחת לה אי לאחר שלשה אפי' יאכל נמי טהורה דהא שכבת זרע מוסחת היא: **הכא צמאי עסקינן**. הא דקאמר ר"ש דטהורה צטצלה לתשמישה שהטצילוה צמטה דכיון דלא זזה ממקומה אפשר לה צלא פליטה: **מכלל**. דהא דרצא כגון דלולא איחי צכרעה א"כ מאי אי אפשר שלא תפלוט כל שלשה דמשמע טמאה ודאית הא צחוקת טהורה היא טפי דאיכא למימר צהדי דלולא ומסגי'א צכרעה שדימיה לכוילה קודס טצילה:

ויעור תנן בפ' ח' דמס' מקואות האשה ששימשה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את ביתה כאילו לא טבלה. וי"ל דמהך פירכא מיתרצא פירכא קמייתא דמקרא לא מצי לאקשווי לרבא דאיכא לאוקומי כשכבדה את ביתה אבל השתא דמוקי חך קרא דדורחו במשמשת ע"כ מיירי דלא כבדה את הבית דאי כבדה תיפוק לי טעמא משום דנגע שי"ז בבשרה מצחון דהרי פלטה:

מסורת הש"ס

(א) [נעיל טו, וסי"ג, ט] מסות יד: א [נעיל כא: וסי"ג, ד] לקמן מב: (א) וייקרא טו, ו [נולין עב:]; (א) [מלרע דציס סף פקד ד, ט] [מלרע דציס סף פקדה ט] [ג]

תורה אור השלם

- ↑ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִתָּה אִשָּׁה חָדָה וְגִלָּה אֶת עֶרְוָתָהּ אִתָּה מִקְרָה הָעֶרְהּ וְהָיָא גִּלְתָּהּ אִתָּה מִקְרָה דְּמִיָּהּ וּבְכֻרְתּוֹ שְׁנֵיהֶם מְשֻׁרְפִּים עֲשׂוּם: וְקִרְיָא כ' י"ח
- ↑ כּה אָמַר אֲדֹנָי אֱלֹדִים יָעַן הִשְׁפַּךְ בְּחֻשְׁתּוֹךְ וּתְגִלָּהּ עֲרֻוֹתָךְ בְּתוֹחֲתוֹךְ עַל מִאֲבִיקוֹךְ וְעַל כָּל גִּלְוֵי תוֹעֲבוֹתֶיךָ וּבְדַמִּי בְּגִיד אֲשֶׁר נָתַת לָתֶּךָ:
- ↑ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִתָּה אִתָּה שְׁכֵבֶת יוֹרֵעַ וְיִרְחַצוּ בִמְיָם וְטָמְאוּ עַד הָעֶרְבִי: ויקרא טו יח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ודם וסי' ור' שמעון מטטר מלטמא: (ב) ד"ה מה צא וז ד"ה אלא דריא וצא"ל מנט ש"ז ורחצו במים ואס ללמד וסי' ואמר לקמן צפרקין י"ב דף מג ע"ב וצמס' לטס מפרש למאי איצטריך או איש ולא ילפינן ליה מוכל צנד וכל עור אשר עליו ענין ש"ז וכנס צמיס ורי: (א) בא"ד לא אשמעי' לא הוה דיעינן ליה מפני שהיא:

גליון הש"ס

גמ' שאי אפשר לה שלא תפלוט. ע' יצמנו לד ע"ב מד"ה טהורה:

מוסף רש"י

ובמקור מקומו טמא. וכל דס הצא דרך שס ואפילו אינו טמא, הוי אכ הטומאה לעמא אדס טומאת ערב (שפי"ט 10). דרך ערותה. לאקוץ דרך דופן דלא (מכות יד). שטממאה בפנים כבחזין. מלמר שיא מן המקור לצפודור והעמדו טעליה, מדי הוא מטמאה, משא"כ כוז ובעל קרי, דלון מטמאין עד שחא טומאתן לחוץ (נעיר כא).

תוס' הרא"ש (המשך)

לי קרא דדורחו תיפוק לי שדרך תשמיש נגע שי"ז בבשרה. וי"ל אינה מטמאה אלא בבית החיצון ומשמשת טימא הכתוב אפי' נכנס הורע לבית הפנימי ולא נגע כלל בחיצון: לביטראי דמשמשת בטומאת ערב סגי לה והאמר רבא. תימה דמשמע דלא קשה מהא מילתיה דרבא אלא לפי דשמעתין ואמאי דכלא סוגיא דשמעתין הוה מצי לאקשווי מקרא לרבא דבקרא משמע דלית ליה אלא טומאת ערב דכתיב ורחצו במים וטמאו עד הערב. וע"ק מאי פירא חזא דקאמר בטומאת ערב סגי לה לימא דמיירי כגון כקנזה יפה יפה עצמה או רחצה בחמין דע"כ אפשר לה לכבד את הבית יפה שלא ישתיר בה שי"ז דראמינן ביבמות ס"פ אלמנה גבי משמשת טובלת ואוכלת ובהאשה רבה ועומדת מחזיקו וטובלת וכו' בתרומה.

ויעור תנן בפ' ח' דמס' מקואות האשה ששימשה את ביתה וירדה וטבלה ולא כבדה את ביתה כאילו לא טבלה. וי"ל דמהך פירכא מיתרצא פירכא קמייתא דמקרא לא מצי לאקשווי לרבא דאיכא לאוקומי כשכבדה את ביתה אבל השתא דמוקי חך קרא דדורחו במשמשת ע"כ מיירי דלא כבדה את הבית דאי כבדה תיפוק לי טעמא משום דנגע שי"ז בבשרה מצחון דהרי פלטה: